

13 Vapaala, 14 Varisto ja 15 Myyrmäki, Vapaalanmetsän, Raappavuoren, Kolokallion, Kelokuusenmäen ja Myyrmäenmetsän puistosuunnitelmaselostus, 27.10.2020

KOhteiden nimet:	VAPAA LANMETSÄ, RAAPP AVUORI, KOLOKALLIO, KELOKUUSENMÄKI, MYYRMÄEN URHEILUPUISTO	Piirustus nro	58551-1 58551-2 58551-3 58551-4 58551-5 58551-6 58551-7
Selostuksen laati:	Tiia Valtonen Ramboll Finland Oy	pvm:	27.10.2020
Selostuksen hyväksyi:	Heidi Burjam Puiostosuunnittelupäällikkö	pvm:	xx
Tiedoksi:	Tekninen lautakunta	pvm	xx

SUUNNITTELUALUE

SIJAINTI

Suunnittelualue/-kohde sijaitsee Vantaalla 13 Vapaalan, 14 Variston ja 15 Myyrmäen kaupunginosissa. Suunnittelualue noudattaa pääasiassa asemakaavan 152500 rajausta, mutta kaakossa suunnittelualue rajautuu Myyrmäen urheilupuistoon ja Kolokalliossa sen verran kaavarajauksesta pohjoiseen, että uuden reittilinjauksen suunnittelu on mahdollista. Puistoalueet ympäröivät uutta rakennettavaa Luhtitien yhteyttä. Vapaalanmetsän puistoalue rajautuu eteläreunaltaan nykyisiin asuinkortteleihin ja pohjoisreunaltaan koko matkan Luhtitiehen. Kolokallion puistoalue rajautuu länsireunaltaan nykyiseen asutukseen ja pohjoisreunaltaan

Raappavuorenpuistoon. Kelokuusenmäki ja suunnittelualue rajautuu eteläosasta Myyrmäen urheilupuistoon. Puistojen pinta-ala on noin 16 ha.

KAAVOITUS JA MAANOMISTUS

Puistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston hyväksymien asemakaavojen mukainen (Luhtitie 141100, Raappavuorenpuisto 002049, Kelokuusenmäki 002156). Puistoalueet ovat asemakaavoissa pääasiassa VL- eli lähivirkistysaluetta. Myyrmäen urheilupuiston alue on VU- eli urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Kolokallio rajautuu itäreunaltaan uuteen asuinkortteliin.

Maan omistaa Vantaan kaupunki.

NYKYTILA

Vapaalanmetsän ja Raappavuoren kautta on sekä pohjois-eteläsuuntainen että itä-länsisuuntainen seudullinen virkistysyhteys. Yhteys Helsingistä Myyrmäenmetsään ja Raappavuoreen jatkuu Petikon kautta Vestraan ja Espooseen ja on maakunnallisesti merkittävä virkistysyhteys. Idästä länteen Raappavuori, Kelokuusenmäki ja Vapaalanmetsä yhdistävät Vantaanjoelta alkavan virkistysalueyhteyden Lammaslammen viheralueisiin, Linnaistenmetsään ja Pitkäjärvelle sekä edelleen Espooseen. Puistoalueet ovat luonteeltaan metsäisiä.

Puistossa on nykyäänkin useita ulkoilureittejä. Pellaksenpolku ulottuu pohjois-eteläsuuntaisesti Naulatieltä Pellaksentielle, Myyrmäen urheilupuistosta on alueen halki ulkoilureitti pohjoiseen Raappavuorenpuistoon ja Virtatien päätteestä on alueen läpi ulkoilureitti kaakkois-lounaissuuntaisesti. Puistoalueen läpi on tehty lumisina talvina itä-länsisuuntaisesti hiihtolatu viljelypalstojen reunaan. Raappavuorenpuistossa on hiihtolatu talvisin. Nykyiset puistoraitit jäävät pitkälti entiselleen.

Vapaalanmetsän puistoalue on nykyisellään pääasiassa metsää. Alueelle sijoittuu myös laaja nykyinen viljelypalsta-alue Pellaksenpolun molemmin puolin. Palstoille on johdettu kesävesi. Puistoalueen länsiosaan sijoittuu nykyinen koira-aitaus, jossa on erikseen pienten ja isojen koirien puolet. Aitauksessa on muutamia agilityvälineitä ja muita kalusteita ja se on valaistu. Aitaus on pääasiassa kivituhka- tai nurmipintainen ja siellä on muutamia suuria puita. Vapaalanmetsän puistoalueen länsiosassa metsän keskellä kulkee nykyinen itä-länsisuuntainen jätevesiviemärilinja (1000 jv) sekä pohjois-eteläsuuntainen jätevesiviemärilinja (250 jv).

Kolokallion ja ulkoiluraitin oikaisun alue Raappavuorenpuistossa, sekä Kelokuusenmäen ja Myyrmäen urheilupuiston alueet ovat pääasiassa nykyistä metsää.

Vapaalanmetsässä suunnittelualueen länsireunassa on alle 50-vuotiasta lehtomaisen kankaan haapavaltaista metsää sekä sen eteläpuolella puustoltaan noin 90-vuotiasta kuusivaltaista metsää. Muu osa Vapaalanmetsästä on noin 50-vuotiasta lehtomaisen kankaan kuusivaltaista metsää,

jossa sekapuina koivuja ja haapoja. Palstaviljelyalue on säilynyt avoimena, muu osa entisestä niitystä on kasvanut umpeen. Suunnittelualueen koillisosassa Kolokalliossa on lehtoa, joka on yleiskaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo). Kelokuusenmäen itäosassa on lehtomaista kuusi-koivusekametsää, sekapuina mäntyjä ja yksittäisiä haapoja.

Alueella on havaittu runsaasti vieraslajeja (mm. lupiini, jättiputki, japanintatar).

LUONTOARVOT JA MAISEMA

Raappavuoret–Myyrmäenmetsä muodostaa noin 100 hehtaarin laajuisen metsäisen alueen. Alueella on useita liito-oravan ydinalueita, monipuolinen linnusto, mm. metsä- ja valkohäntäkauriita sekä monia lahoppuulla eläviä kääpiä, muita sieniiä ja sammalia. Vuoden 2016 liito-oravaselvityksen mukaan suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä oli kolme liito-oravan ydinaluetta: Vapaalanmetsän, Kolokallion ja Kelokuusenmäen ydinalueet. Suunnittelualueelta on löydetty vuonna 2020 uusia pesä- ja kolopuita.

Vuoden 2019 lahojaviosammalselvityksessä suunnittelualueelta Kelokuusenmäeltä, Vapaalanmetsästä ja Kolokalliosta löytyi erittäin uhanalaiseksi luokitellun lahojaviosammalen esiintymiä sekä lajille sopivaa runsaslahoppuustoista metsää. Vuonna 2020 valmistui suojelusuunnitelma, johon on rajattu lahojaviosammalen ydinalueet. Kelokuusenmäeltä löytyi useita huomionarvoisia kääpä- ja jäkälälajeja, kuten rusokantokääpä ja ruskopiilojäkäle. Pellaksenojan varressa on useita Vantaalla ja Uudellamaalla harvinaisen vankkasaran esiintymiä.

Alue on osa maakuntakaavan viheryhteyttä.

MAAPERÄ

Suunnittelualue on maastoltaan pääosin melko tasaista aluetta, mutta maasto nousee Myyrmäen urheilupuistoa vasten sekä Raappavuorenpuistossa pohjoiseen mentäessä. Maaston korkeusasema vaihtelee välillä n. + 28 - +45. Suurin osa puistosta sijaitsee savikolla. Pohjamaan pehmeässä savikerroksessa kuivakuorisaven alapuolella on havaittavissa myös ohuita karkeampia maalajikerrostumia, kuten hiekka- ja silttikerrostumia. Maanpinnan noustessa savikerros pääosin ohenee ja korkeammilla alueilla savikerros vaihtuu siltti- tai hiekkakerrokseen. Korkeimmilla alueilla, joissa maapeitteen paksuus on 0–1 m, on myös avokalliota.

HYDROLOGIA

Alue on pääasiassa hyvin vettä läpäisevää. Nykyisin alueelle satavat vedet osin imeytyvät maaperään ja osin ohjautuvat maastonpintoja pitkin Pellaksenojaan, joka virtaa alueen halki itä-länsisuuntaisesti. Pellaksenojan kautta vedet päätyvät Varistonojaan. Varistonoja virtaa pohjoiseen päätyen Askistossa Pikkujärveen ja siitä edelleen Hämeenkylässä tulvaherkkään

Pitkäjärveen, joka sijaitsee suurimmaksi osaksi Espoon puolella. Pitkäjärvestä vedet virtaavat lounaan suuntaan purkautuen lopulta Espoon Kurttilassa mereen. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

SUUNNITELMAN TAVOITTEET

PÄÄPERIAATTEET

Tavoitteena on muodostaa Vapaalanmetsästä toiminnallisesti monipuolinen viheralue, joka pitää sisällään kaksi koira-aitausta, viljelypalsta-alueen, matonpesupaikan ja ulkoilureittiyhteydet Raappavuoreen, Myyrmäen urheilupuistoon ja Vapaalan liikuntapuistoon. Alueen maisemakuva tulee jatkossakin olemaan metsäinen. Pellaksenoja toimii visuaalisena ja virkistysellisenä aiheena viljelypalsta-alueen ja Luhtitien välissä sekä ekologisena yhteytenä puistosta toiseen.

Luhtitien eteläpuolella Vapaalanmetsässä säilyy nykyinen koira-aitaus ja osa palstaviljelyalueesta. Lisäksi sen pohjoisreunaan siirretään Pellaksenoja Luhtitien pohjoispuolelta ja Uomatien matonpesupaikka. Vapaalanmetsän alueen länsiosan nykyinen koira-aitaus kunnostetaan työn yhteydessä. Kolokallion lähivirkistysalueella (entinen Raappavuorenpuisto) oleva ulkoilureitti ja Pellaksenojan uoma siirretään hieman pohjoisemmaksi nykyisestä sijainnista. Päiväkodin kohdalla oleva koira-aitaus siirretään uuteen sijaintiin Myyrmäen urheilupuiston kupeeseen.

Puistoalueelle istutetaan uusia lehti- ja havupuita sekä pensasistutuksia. Lisäksi Pellaksenojan uuteen uomaan siirretään uhanalaisen vankkasaran esiintymiä poistettavilta Pellaksenojan osilta ja siihen istutetaan myös muuta kosteikkokasvillisuutta. Pellaksenojan luonne tulee olemaan melko avoin ja luonnollisen loivaluiskainen niittymäinen painanne. Puiston rakentamisessa on tavoitteena hyödyntää mahdollisimman paljon nykyisiä pintamaita.

REITIT JA VALAISTUS

Suunnittelualueen uudet reitit ovat pääasiassa 3,5 m leveitä, mutta osa raiteista (merkitty suunnitelma-asiakirjoihin) toimii talvella latupohjana, jolloin reittien vapaa leveys (ei puita, valaisimia tai painanteita) on 5 metriä. Osa latupohjasta perustetaan niityn päälle puiston länsiosassa. Myyrmäen urheilupuiston pohjoisosassa on reittiosuus, joka toimii talvella hiihdon ja kävelyn yhteiskäyttöreitteinä. Pellaksenojan vierelle puiston länsiosaan rakennetaan kapeampi (1,2 m) reittiyhteys. Nykyiset reitit pääosin säilytetään ennallaan.

Uudet reitit ja toiminnot valaistaan ja vanhojen reittien valaistus uusitaan osittain (uusi ja vanha valaistus merkitty suunnitelma-asiakirjoihin).

TOIMINNOT

Puiston pääasiallinen virkistyskäyttömuoto on ulkoilu.

Nykyinen koira-aitaus alueen länsiosassa kunnostetaan ja siellä tulee jatkossakin olemaan pienten ja isojen koirien puoli, muutamia agilityvälineitä sekä penkkejä. Uuteen koira-aitaukseen Myyrmäen urheilupuiston pohjoispuolelle tulee myös isojen ja pienten koirien puolet kalusteineen ja varusteineen. Puistoalueen nykyistä puustoa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon koira-aitauksen sisällä.

Uudelle matonpesupaikalle tulee oleskeluryhmä, matonpesuun tarvittavat kalusteet ja varusteet, pysäköintialue, syväkeräysastiat sekä pyöräpaikkoja. Matonpesupaikalle rakennetaan oma vesihuollonliitoskohta.

Viljelypalsta-alue muuttuu nykyisestä, koska Luhtitie ja siirrettävä Pellaksenoja vievät nykyisestä alueesta noin puolet. Palsta-aluetta painotetaan nykyistä etelämmäksi. Viljelypalstoille rakennetaan tarvittavat polut kivituhkasta ja kesävesipisteet, sekä paikka ilmoitustaululle ja oleskelupaikalle. Viljelypalstojen kausivedelle rakennetaan uusi liitoskohta matonpesupaikan läheisyyteen. Viljelypalstojen nykyinen pintamaa muokataan viljeltäväksi palsta-alueeksi.

Pellaksenojan varteen rakennetaan oleskelupaikkoja.

HULEVESIEN KÄSITTELY

Suunnittelualan hulevedet ohjataan pääasiassa viherpeitteisiä painanteita pitkin pintavaluntana Pellaksenojaan. Matonpesupaikalla pesuvedet ohjataan ritiläkaivon kautta jätevesiviemäriin.

Pellaksenojaan rakennetaan muutamia luonnonkivisiä kynnyksiä, joilla vesipintaa nostetaan paikallisesti tulvatasanteille. Kiintoaines saa laskeutua alivirtausuoman pohjalle ja pohjan muoto voi elää sen mukaan.

KASVILLISUUS

Suunnittelualueella pyritään säästämään mahdollisimman paljon nykyistä kasvillisuutta. Erityisen tärkeitä säästettäviä puita ovat Luhtitien pohjois- ja eteläpuolella olevat kookkaat puut liito-oravan ekologisen yhteyden kohdalla. Uudessa koira-aitauksessa pyritään säästämään mahdollisimman paljon nykyisiä puita ja metsänpohjankasvillisuutta.

Alueen viihtyisyyden parantamiseksi puistoalueelle istutetaan uusia lehti- ja havupuita sekä pensasistutuksia kunnostettavaan koira-aitaukseen, matonpesupaikalle, sekä erityisesti Luhtitien etelä- ja pohjoispuolelle Pellaksenojan varrelle. Suunnittelualan avoimet alueet hoidetaan leikattavana niittynä.

Suunnittelualuetta hoidetaan seuraavien hoitoluokkien mukaisesti:

- Pensasistutusalueet R3, käyttöviheralue

- Niityt A3, maisemaniityt
- Pellaksenojan tulvatasanteen kasvillisuus R4, suoja- ja vaihtumisviheralue
- Metsä M3, ulkoilu- ja virkistysmetsä

ESTEETTÖMYYS

Puiston pääkäytävät Vapaalanmetsän alueella ovat esteettömyyden perustasoa. Suunnittelualueelle sijoitetaan esteettömiä penkkejä ja pöytäryhminä käytetään malleja, jotka mahdollistavat pyörätuolin käytön.

KALUSTEET, VARUSTEET JA RAKENTEET

Puiston käytävien ja toimintojen yhteyteen sijoitetaan penkkejä ja roska-astioita. Roska-astiat kiinnitetään valaisinpylväisiin.

Koira-aitaukseen sijoitetaan penkkejä, syväkeräyssäiliöitä sekä joitain agilityvälineitä. Koira-aitaukset aidataan kolmilankaverkkoaidalla.

Matonpesupaikalle tuodaan tarvittavat pesuvarusteet, syväkeräyssäiliöt, oleskeluryhmä sekä pyörätelineet.

Pellaksenojan ylityksiin rakennetaan tarvittaviin kohtiin kaiteet.

Suunnittelualueelle tehdään myös uutta opastusta. Opasteet kiinnitetään joko valaisintolppiin tai erillisiin tolppiin. Alueelle asennetaan myös muutamia infotauluja.

POHJARAKENTAMINEN

Vapaalanmetsän puistoväylien tasaus noudattelee pääpiirteissään nykyistä maanpintaa. Tasaus nousee paikoin maltillisen korkuiselle penkereelle, etenkin Luhtitiehen liityttäessä. Uudet raitit ovat katuluokkaa 6 ja latupohjien rakennekerrokset on suunniteltu tapauskohtaisesti soveltaen InfraRYLin rakennekerrostaulukoita. Pellaksenpolun nykyisiä rakennekerroksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Vapaalanmetsän alueella ei tehdä pohjanvahvistuksia.

SUUNNITTELUTYÖRYHMÄ

Suunnittelun on teettänyt Vantaan kaupungin kadut ja puistot/ viheralueiden suunnittelu. Työtä on ohjannut työryhmä, jossa on ollut edustus Kadut ja puistot-suunnitteluyksiköstä, geotekniikasta, ympäristökeskuksesta, kaavoituksesta, liikuntapalveluista ja HSY:stä. Lisäksi

työryhmässä oli mukana viljelypalstayhdistyksen edustus. Suunnittelukonsulttina on toiminut Ramboll Finland Oy.

VUOROVAIKUTUS

Suunnittelun aloittamisesta, nähtäville asettamisesta ja oikeudesta muistutuksen tekemiseen ilmoitettiin asianosaisille eli suunniteltuun alueeseen rajautuvien kiinteistöjen omistajia ja haltioille (MRA 43 §) erillisellä suunnittelun aloitustiedotteella. Suunnittelun aloitustiedote on ollut katsottavissa Vantaan kaupungin [www-sivuilla](http://www.vantaa.fi). Suunnittelun lähtökohtiin sai antaa kommentteja Luhtitien katusuunnitelman yhteydessä järjestetyn verkkopohjaisen palautejärjestelmän kautta.

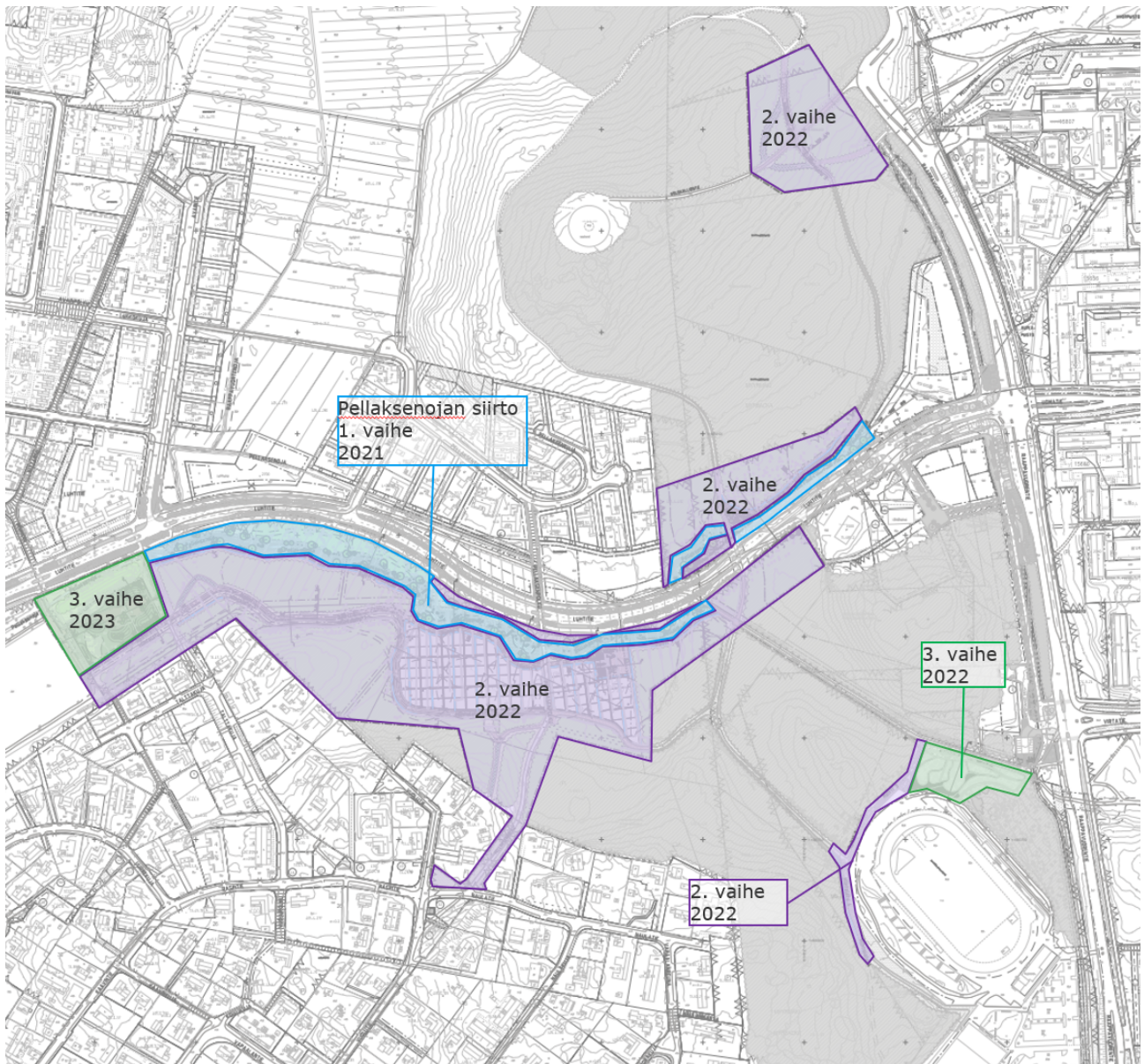
RAKENTAMISEN AIKATAULU

Pellaksenojan siirtoa ja Luhtitietä aletaan rakentamaan vuoden 2021 keväällä. Luhtitien tulee olla liikennöitävissä 2022 syksyllä.

Pellaksenojaan ja viljelypalsta-alueeseen liittyvät järjestelyt on rakennettava kevääseen 2022 mennessä. Puiston muu rakentaminen pyritään saattamaan loppuun vuoteen 2023 mennessä.

KUSTANNUSARVIO

Rakentamisen kustannusarvio on 1 660 000 € (alv. 0%)

Suunnittelualueen rakentamisen vaiheistus.